

Remeslá v Hornom Vadičove

V minulosti museli ľudia ťažko pracovať. Dnes im pomáhajú stroje s elektrickými alebo spaľovacími motormi.

Najviac ľudí pracovalo na poli. Orať pluhom bolo veľmi namáhavé. Kým sa zoral 1 hektár, prešiel orač za pluhom asi 20 km. Pritom musel veľkou silou riadiť pluh, aby bola brázda rovná.

Obilie sa kosilo ručne kosou. Keď na poli vyschlo, odvážalo sa do stodoly a ručne mlátilo. Ľudia pri mlátení bili cepom do obilia 12-19 h. denne. Tkáči tkali plátno na ručných stavoch.

Ženy vo voľnom čase pracovali na poli.

Otázky a úlohy. Premýšľajme

1. Vymenuj remeslá, ktorými sa živili ľudia v Hornom Vadičove v minulosti.
2. Zisti na internete, ktoré remeslá existovali na Slovensku.
3. Napíš zoznam odlišností medzi životom ľudí na dedine v minulosti a v súčasnosti.

Remeslo je malovýroba založená na kvalifikovanej, prevažne ručnej práci výrobcu a na obmedzenej deľbe práce vnútri dielne.

V klimatických podmienkach Slovenska pre život človeka bolo základným predpokladom získavanie potravín pomocou obrábania pôdy, pestovanie rôznych plodín. Touto činnosťou však človek pôsobil aj na vznik ďalších výrobných odvetví vytvárajúcich predmety pre každodenný i sviatočný život a aj na

Európska únia
Európsky sociálny fond

okolitú prírodu, ktorú skultúrňoval. Výroba zase spätne pôsobila na vývin poľnohospodárstva.

Poľnohospodárstvo

Toto odvetvie malo v obci dominantné postavenie. V roku 1975 až 90 percent pôdy prináležalo štátnym majetkom, ostatná súkromným roľníkom. Štátny majetok sa zaoberal živočíšnou a rastlinnou výrobou.

Salašníctvo

Vo Vadičove má dlhú tradíciu. Okolo roku 1800 až do roku 1960 sa pásli ovce a býky v pohorí Malej Fatry.

Včelárstvo

Niektorí obyvatelia obce sa popri iných prácach venovali aj včelárstvu. Dnes sú združení vo včelárskom spolku.

Ovocinárstvo

Obyvatelia sa vo zvláštnej miere nevenujú ovocinárstvu. Najviac pestujú slivky a hrušky. Gazdiné slivky zavrávajú a gazdovia z nich vyrábajú v páleniciach domácu slivovicu.

Výroba plátna a kobercov

Ľan a konope sa pestovali do roku 1968. Po dozretí týchto technických plodín sa tieto po ručnom vytrhaní močili v močidlách. Každá osada alebo skupina dvorov mala svoje vlastné. Po 8-10 dňoch sa vymáčané konope alebo ľan rozostrel na rosné lúky, aby ešte viac vybelel a zvláknivel. Konope a ľan trepali na trepačkách. Vytrepané vložili do suchých skriň a čakalo sa na dlhé zimné večery, aby sa mohlo priasť. Priadky priadli buď osamote

alebo mladšie ženy a dievky sa združovali a chodili každý večer striedajúc raz do jedného, druhý raz do druhého domu.

Na jeseň gazdiné ručne vykopávali zemiaky.

Obec Horný Vadičov

Po spradení všetkých kúdelí vretenom kolovráta na nitky sa tieto z kotúľok dávali na motovidlo.

Tkáčky počas pôstu natkali plátna v dĺžke 50-60m. Potom sa plátno podľa potreby postrihalo. Na jar sa plátno bielilo na kamenci alebo tráve. Polevačkou sa pravidelne každé dve hodiny polievalo.

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ.

Európska únia

Európsky sociálny fond

Z plátna sa ušili domáce posteľné prestieradlá, uteráky, z menej kvalitného sa ušili vrecia na obilie, zemiaky ba ešte i žiaci nosili knihy a pomôcky v „zrebných“ taškách.

KOVÁČSTVO

Kováči zhotovovali také významné a pre každodenný život nevyhnutné predmety, ako sekery, nože, motyky, čakany a iné poľnohospodárske nástroje, a preto boli v starších dejinách ľudstva najvýznamnejším remeslom vôbec.

Najstarším kováčov v obci bol Ján Berešík, ktorý ešte pred II. Svetovou vojnou podkúval kone a robil vadičovským roľníkom rôzne náradia zo železa. V tejto práci pokračoval až do roku 1974.

Niektorým remeslám moderná doba neprekáža a nezatláča ich do úzadia, až sa nakoniec definitívne presťahujú do spomienok. Mnohé žijú dodnes vďaka predovšetkým ľuďom, ktorí sa im venujú zo záľuby, ale sa zároveň snažia sprístupniť ich mladším generáciám. Výsledok takých snáh môže priniesť mnohonásobný úžitok a pôžitok.

Agentúra

Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Prečo je to dnes iné?

Ľudia sa dnes pri práci menej unavia, ale oveľa viac vyrobia. Ich život je **oveľa pohodlnejší**, než život ich predkov. Nemusia sa báť hladu. Majú lepšie byty a oblečenie. Majú viac zábavy, pohodlnejšiu a rýchlejšiu dopravu, čerstvé správy z celého sveta. Je to preto, lebo

viac poznajú. Rozumejú prírode oveľa lepšie než v minulosti. Dosiahli to tak, že pozorovali rôzne zaujímavé veci okolo seba, robili pokusy, premýšľali o tom, čo videli. V minulosti sa ľudia venovali vede len pre zábavu. Dnes dávajú vlády peniaze na to, aby mohli vedci pracovať a objavovať nové zaujímavé a užitočné veci.

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ.